

Kapitola **Celebrity**

úsek

text

Po celé dějiny pozorujeme u lidí sklon obdivovat ve skupině některou osobu, napodobovat ji v oblékání, zvycích apod.

Otázka1 Jaký význam pro antecepci může mít obdivování celebrity?

Podobné chování se ukazuje i mezi zvířaty. Např. v hejnu ryb bylo pozorováno, že celé hejno sleduje některou rybu, a že v hejnu letících ptáků určuje směr letu jen pár jedinců, např. 6.

K rozluštění musíme vycházet z faktu, že se jedná o skupinu.

Skupina poskytuje jednodušší prostředí, a tím snazší antecepci pro většinu jejích členů.

Napodobování jednoho člena vede ke zvýšení stejnorodosti skupiny, a tedy ke zjednodušení antecepce uvnitř.

Současně mláďata mohou napodobováním zrychlit převzetí vyzkoušených postupů, aniž musejí všechno vynalézat znovu.

Vyzkoušený postup rovněž reprezentuje výsledek antecepce předchůdců.

Příklad1 Obdiv k olympijskému vítězi

Řekněme, že jeden národ, pojmenujme si jej A, pěstuje hojně sport S. Letití členové národa A hráli sport S v mládí, a nyní jej sledují jako diváci, zatímco mladší členové přímo S vykonávají.

Na olympiádě získá člen "a" národa "A" mezi ostatními národy B, C, D,... zlatou medaili ve sportu S. Tím se "a" stane celebritou. Protože se mu líbí nosit modré tričko, a protože všem, pro něž se stal celebritou se líbí on v modrém tričku, začnou jeho obdivovatelé dávat při nákupu přednost modrým tričkům. Do té doby museli výrobci počítat s tím, že některé barvy triček špatně odhadnou, a ty vyjdou z módy dřív, než se prodají za normální cenu. Tím prodělávají. Nyní mohou vyrábět s jistotou trička modrá, a ostatní barvy jen v menších počtech.

Mladý člověk "a1" v modrém tričku potká jiného mladého "a2" v modrém tričku, a může antecepcovat, že se oběma líbí sport S. Tato společná záliba usnadní vzájemné kontakty, protože bez antecepčních muk mohou zavést řeč na S.

Tímto způsobem vznikají v národě "A" relativně homogenní skupiny obdivovatelů celebrit, kteří se díky tomu mezi sebou snáze domlouvají, zatímco při kontaktu s členem skupiny jiné celebrity není komunikace obvykle horší, než by to bylo bez celebrit.

Hypotéz a1 Celebrita spoluvytváří homogenní skupinu.

a1

Celebrita pomáhá vytvářet v národě rozsáhlou homogenní skupinu, uvnitř níž díky tomu spolu členové snáze komunikují, což přispívá k větší úspěšnosti celé skupiny a tím i národa.

Otázka2 Může být kladný vliv celebrity převážen nějakým záporným vlivem?

Zde si někteří vzpomenou na Adolfa Hitlera. Nepochybně celebritou byl a k homogenitě v Německém národě své doby velmi přispěl. O tom, že Hitler Němcům neprospěl, není sporu. Důvod byl v tom, že cíle celebrity byly pro německý národ sebevražedné.

Takže odpověď na otázku souvisí s kvalitou celebrity. Pokud například královna krásy bude sdělovat svým obdivovatelkám, jaká kosmetika jí dělá dobře, je to v její specializaci. Pokud na druhé straně bude tato modelka brojit proti geneticky modifikované rýži, nejspíše to v její specializaci nebude, a její vedení bude v biblickém smyslu "Když slepý slepého vede, oba spadnou do jámy."

Problém je, že celebrity svou novou roli obvykle přijímají nekriticky. S nárůstem své popularity získají často představu, že když mají úspěch ve sportovní disciplíně "S", stávají se z nich současně kvalifikovaní dietologové, odborníci na jadernou energii, apod.

Hypotéz Celebrito, drž se svého kopyta

a2

Celebrity by udělaly mnohem více dobra, pokud by se držely toho, v čem skutečně vynikají. Pokud jsou dotazováni na oblasti, v nichž mnoho informací nemají, slušelo by jim, aby se k nekompetentnosti přiznali.

Napodobování celebrit na jedné straně zjednodušuje antecepci ve skupině, na druhé straně občas vede k nesmyslnému jednání. Např. významný politik pocítuje chronický nedostatek času, a tak se rozhodne, že své ponožky nebude prát, ale bude je rovnou vyhazovat jako u papírových kapesníků. Představme si, co by nastalo, pokud by se tento zvyk stal vzorem k napodobení masami. Jaká obrovská ekologická zátěž by tím vznikla.

Většina lidí, kteří by chtěli politikův příklad napodobovat, není v tak zoufalém závodě s časem, a nemají takové příjmy, aby si měli osvojit podobný zvyk.

Bohužel od starověku přes středověk až do současnosti lidé zkoušeli napodobovat krále a šlechtu a bohaté lidi v jejich užívání luxusních předmětů. Přitom nedomysleli, zda je jejich situace k převzetí zvyku vhodná, a často i zda je vhodná vůbec v době, kdy ji chtějí uplatnit.

Příklad2 Krby ve šlechtických sídlech

Jeden příklad za všechny, který mně připadá jako typický, je krb do bytu. Od pradávna obyčejní lidé měli buď otevřené ohniště, nebo pícku, zatímco šlechta měla krb. Krb byl v očích poddaných něčím, co vyjadřovalo status, luxus, vypadalo to vznešeně. Ovšem pro normálního smrtelníka bylo daleko cennější, že v peci bylo možné upéct chleba či ohřát vodu. Na to měl šlechtic služebnictvo, kteří to konali v jiných místnostech sídla. Jakkoli je krb krásný a pohled do otevřeného ohně je romantický, z energetického hlediska je neobyčejně špatný. Kromě přímo vyzářeného tepla naopak z místnosti teplo odvádí do komína.

Obdiv ke krbům však přetrval do současnosti. Odborníci na vytápění sice učinili řadu vylepšení, takže např. některé krby mají zařízení ohřev vzduchu či vody v horní části krbu, a tedy topí i prouděním nebo nuceným oběhem, ovšem stín minulosti se stále projevuje. V akčních filmech boháči typicky pálí usvědčující materiály v hořícím krbu. A napodobitel celebrit touží mít krb také. Když si jej pořídí, často zjistí, že v něm rozdělá oheň 2 x za rok. Zato krb zabere významnou část místnosti a pro manželku je další položkou na seznamu k uklízení prachu.

Typická účinnost využití energie ze spalovaného dřeva v klasickém krbu je 15%. (Poznámka: Některé krbové vložky dosahují slušné účinnosti, a uživatelům poskytují zážitek pohledu do plamenů. Ty mají ovšem uzavřené ohniště.) Moderní dřevokotle běžně dosahují 70-80%. Není třeba velké matematiky, abychom spočítali, že se stejným množstvím dřeva pomocí moderních kotlů vytopíme 5 x více domů, než kdyby byly vytápěny klasickými krby.

Díky tomu lze na stejném území zachovat přírodní rovnováhu i při 5 x hustším zalidnění, než by tomu bylo s klasickými krby. O dopadech na krajinu a nutnosti využívat neobnovitelných zdrojů si čtenář snadno popřemýšlí sám.

Závěr

Možná to nebudou chtít celebrity slyšet, ale díky zmíněnému sklonu členů skupiny celebrity napodobovat nesou větší odpovědnost za to, co prezentují jako svůj styl života. Nesou v určitém ohledu planetární odpovědnost. Když ses tedy stal celebritou, zvaž pozorně, co budeš před veřejností dělat. Když to bude hodně škodlivé, budeš si moci po mnoha letech říci "Tohle je moje vina!"